

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра теорії і методики природничо-математичних дисциплін
початкової освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С.В.

« 21 » лютого 2015 р.

ПОЛЬОВА НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

РОБОЧА ПРОГРАМА

підготовки бакалавра
напряму підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»

Робоча програма «Польової навчальної практики» для студентів за напрямом підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта» 4 вересня 2015 р. - 9 с.

Розробники: Коцун Б.Б. – доцент, кандидат педагогічних наук;
Махновець Н.В. – асистент

Рецензент:

Доцент, кандидат педагогічних наук Остапйовський І.Є.

Робоча програма навчальної польової практики затверджена на засіданні кафедри теорії і методики природничо-математичних дисциплін початкової освіти протокол № 2 від 16. 09. 2015 р.

Завідувач кафедри: _____ (доц.Остапйовська Т.П.)

Робоча програма навчальної польової практики схвалена науково-методичною комісією педагогічного інституту протокол № 2 від 17.09. 2015 р.

Голова науково-методичної комісії педагогічного інституту _____ (доц.Антонюк В.З.)

Робоча програма навчальної польової практики схвалена науково-методичною радою університету протокол № 2 від 21.10. 2015 р.

© Коцун Б.Б., Махновець Н.В.
2015 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ПОЛЬОВОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	<u>0101 Педагогічна освіта</u>	Нормативна
	<u>6.010101 „Дошкільна освіта”</u>	
Загальна кількість годин – 45		Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		2-й
	бакалавр	Самостійна робота 41 год.
		Консультації – 4 год
		Вид контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної польової практики

Мета:

1. Поглибити і розширити знання студентів, що були отримані в процесі вивчення теоретичного курсу “Основи природознавства з методикою”.

2. Удосконалити вміння та навички студентів під час проведення спостережень в природі, методика збору і обробки польового матеріалу;

3. Підготувати студентів до організації і проведення екскурсій в природі;

4. Виховувати у студентів дбайливе ставлення до природи рідного краю, ознайомити їх з прийомами і методами природоохоронної діяльності.

Знання, отримані студентами під час практики, сприяють формуванню у студентів наукового світогляду та готують основу для подальшого засвоєння природничого матеріалу.

Польова практика відноситься до дослідницько-практичної діяльності, а тому має велике значення в професійній підготовці студентів до екологічного виховання дітей.

Завдання:

Навчальна практика є комплексною і складається з трьох основних частин: ботаніка, зоологія, основи землезнавства.

Для досягнення вказаної мети студенти під час практики повинні вирішити наступні завдання:

- оволодіти різними способами орієнтування на місцевості;
- навчитись визначати сторін горизонту за допомогою компасу, сонця, місцевими прикметами;
- знати будову, принцип дії метеорологічних приладів та вміти користуватися ними;
- проводити спостереження за погодою (температура, вологість, тиск, напрям і сила вітру);
- розрізняти сезонні зміни у живій і неживій природі;
- складати гербарій і визначати рослин;
- описувати і розрізняти біоценоз лісу, луків, водойм;
- охороняти природу, знати рослини і тварини своєї місцевості занесені до Червоної книги України

За результатами проходження практики студент повинен:

знати: правила поведінки в природі та техніку безпеки; назви типових рослин і тварин, рослинні угруповання своєї місцевості; пам'ятки природи; рідкі та зникаючі види рослин і тварин світу, України та своєї місцевості;

вміти: проводити спостереження та опис об'єктів і явищ живої та неживої природи; пізнавати об'єкти і явища неживої природи; користуватись простішими приладами для орієнтування і вимірювання на місцевості; проводити спостереження за погодою; впізнавати рідкісні та зникаючі види рослин і тварин; виявляти природні взаємозв'язки; оцінити вплив людини на природні явища, прогнозувати їх наслідки; дотримуватись правил поведінки при особистому спілкуванні з природними об'єктами і їх комплексами в усіх видах діяльності; пропагувати ідеї турботливого ставлення до природи. Польові практики - це поєднання вивчення природи з практичною діяльністю з її охорони.

3. Етапи практики

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	Ознайомлення із завданнями польової практики; інструментарієм та місцем проходження практики.
2. Ознайомлювальний	Ознайомлення із метеорологічними приладами; Сезонними змінами в живій і неживій природі; Методика виготовлення гербарію; Правила та методика виготовлення колекцій комах.
3. Основний	Опис сезонних змін в живій і неживій природі; Орієнтування на місцевості. Прогнозування погоди з місцевими ознаками; Виготовлення колекцій комах; Виготовлення гербарії.
4. Підсумковий	Написання звіту; визначення і оформлення колекцій комах; визначення і оформлення гербарію. Задача заліку.

4. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст завдання
1	Поняття про Червону книгу рослин і тварин України.
2	Ознайомитись із рослинами і тваринами своєї місцевості, які занесені до Червоної книги.
3	Природні явища в географічній оболонці
4	Описати біоценоз лісу
5	Описати біоценоз луків
6	Описати біоценоз болота
7	Зібрати колекцію шишок
8	Зібрати колекцію плодів
9	Зібрати колекцію насіння
10	Виготовити колекцію найбільш поширених комах
11	Виготовити колекцію черепашок молюсків

5. Методи та засоби діагностики результатів проходження практики: перевірка індивідуальних завдань, перевірка завдань самостійної роботи, залік.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

В період практики проводиться табелювання робочого часу студента, поточний контроль виконання студентами навчальних завдань. Не менше одного разу на день керівник практики перевіряє правильність ведення щоденника студентом, оцінює та підписує його.

Оцінювання знань студентів під час поточного контролю відбувається на підставі наступних критеріїв:

1. Вміння використовувати засвоєні теоретичні знання з курсу “Основи природознавства з методикою викладання”.
2. Ступінь усвідомлення програмного матеріалу і виконання самостійних робіт за темами; вміння проводити самостійні дослідження за живою та неживою природою;
3. Правильність оформлення щоденника;
4. Вміння оформлювати морфологічний гербарій та виготовляти колекції.
За кожен день практики студент може отримати максимально 5 балів.

5 балів виставляється тоді, коли студент присутній на відповідній екскурсії, успішно виконав всі заплановані навчальні завдання, написав відповідну частину звіту тощо, своєчасно підписав щоденник.

4-3 бали виставляється тоді, коли студент був присутній на відповідній екскурсії, виконав всі навчальні завдання, але з деякими помилками, або щоденник підписав не своєчасно.

2-1 бал студент отримує за присутності на відповідній екскурсії та за виконанні окремі завдання, або за відсутності на екскурсії, але самостійно виконанні навчальні завдання у повному обсязі.

0 балів – студент не був присутнім на екскурсіях, зовсім не виконав навчальні завдання, порушив правила техніки безпеки.

Сумарна поточна оцінка за 6 днів – **30 балів**

Індивідуальні науково-дослідні завдання оцінюються максимально в **10 балів** згідно наступних критеріїв.

- повнота розкриття поняття;
- цілісність, систематичність, логічна послідовність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи;
- підготовка матеріалу за допомогою комп’ютерної техніки;

- ілюстративність роботи: наявність рисунків, гербарію, фотографій;
- наявність списку літературних джерел (не менше 10);
- захист виконаного індивідуального завдання.

Результати виконання і захисту кожного індивідуального завдання оцінюється за такою шкалою:

0 – відсутність індивідуального завдання;

1-2 – неповне розкриття питання, відсутність висновків, ілюстрацій, списку літератури; помилки в оформленні, відсутність гербарію;

3-4 – питання розкрито неповністю, відсутні ілюстрації, невірно сформульовані висновки; помилки в оформленні, пророблена недостатня кількість літератури, відсутність гербарію;

5-6 – питання розкрито, але недостатньо; помилки в оформленні, відсутність додаткових літературних джерел; неповністю здано гербарний матеріал;

7-8 – питання розкрито, використовується достатня кількість літератури; робота логічна, ілюстрована; але є незначні помилки в оформленні роботи та гербарного матеріалу;

9-10 – робота виконана згідно всім критеріям; представлено весь гербарний матеріал.

Кожен студент у кінці практики зобов'язаний представити:

1. **Щоденник** практики. У ньому повинна бути коротко і конкретно описана виконана студентом робота в період практики;
2. **Звіт практики**, оформлений у зошиті, обсяг 30 сторінок рукописного тексту, повинен мати наскрізну нумерацію сторінок, аркуші звіту повинні бути зшиті (має містити розділ з охорони праці, поточні щоденні записи, висновки та список використаної літератури);
3. **Індивідуальне завдання**.
4. **Групове (бригадне) завдання**.

Підсумки навчально-польової практики підводяться у процесі складання студентом заліку керівнику практики.

Студенти, які виконали всі завдання згідно програми практики, оформили відповідно всім вимогам звіт, щоденник практики, гербарій, отримують залік в останній день практики.

Вимоги до звіту .

Звіт практики оформлюється на окремих аркушах формату А₄, обсяг 30 сторінок рукописного тексту, повинен мати наскрізну нумерацію сторінок.

У звіті повинні бути представлені наступні розділи:

1. Мета та задачі навчально-польової практики (1 бал)
2. Розділ з охорони праці (1 бал)
3. Характеристика району практики (екскурсії) (1 бал)
4. Самостійні роботи під час практики (2 бали)
5. Характеристика сезонних змін у природі (2 бали)
6. Висновки (1 бал)
7. Список літературних джерел (1 бал)
8. Додаток: ілюстративний матеріал (1 бал)

Максимальна оцінка за звіт **10 балів**.

За індивідуальне завдання (зібрану та оформлену колекцію) студент максимально може отримати **10 балів**.

За оформлений гербарій (групове завдання) студент максимально може отримати **10 балів**.

Захист практики – студент максимально може отримати **30 балів**.

8. Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
67 – 74	D		
60 – 66	E	задовільно	
1 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Рекомендована література

1. Ботаника с основами экологии /Л.В. Кудряшов, Г.Б.Радионова, М.А. Гуленкова и др.-М.: Просвящение, 1979.
2. Велика ілюстрована енциклопедія школяра. / ред. Слабоцепицько М. - К.: Мохат. - Україна, 2000.

3. Воїнственський М.А., Кістяківський О.Б. Визначник птахів УРСР. – К.: Вища шк., 1962. – 371с.
4. Галант Т.Г., Гурвич Е.М. Практические занятия по земледелию и краеведению. - М.,1988.
5. Гуленкова М.А. Красикова А.А. Летняя Полева практика по ботанике.- М.: Просвящение, 1986.
6. Єлін Ю.Я., Івченко С.І., Оляніцька Л.Г. Шкільний визначник рослин. – К.: Рад. школа, 1978.
7. Зоологія безхребетних. Навчально-польова практика. Мазурмович Б.Н., Коваль В.П. - К.: Вища шк., 1982. - 184 с.
8. Иванов А.В. Большой практикум по зоологии беспозвоночных. - М.: Наука, 1981.
9. Корнєєв О.П. Визначник звірів УРСР. – К.: Рад. шк., 1965. – 235с.
10. Кудло К.К. Лабораторніє і практичні заняття по земледелию и краеведению. - Минск, 1985.
11. Мазурмович Б.М. Безхребетні тварини. Посібник для вчителя. – К.: Рад. шк., 1974. – 256с.
12. Марченко В.І., Просина В.В. Зоологія безхребетних і водних ссавців. - К.: Вища шк., 1994. - 162 с.
13. Мольчак Я. О., Ільїн Л.В. Загальне землезнавство: Навчальний посібник.-Луцьк, 1997.
14. Охоронна тваринного світу / В. Є. Борейко, В.О. Архіпчук та ін. К.: Урожай, 1992. - 224 с.
15. Охоронна тваринного світу / В. Є. Борейко, В.О. Архіпчук та ін. К.: Урожай, 1992. - 224 с.
16. Потульніцький П.М. Польовий практикум з ботаніки.- К.: Вища шк., 1972.
17. Природа Волинської області / За ред. К.І.Геренчука. - Львів, 1975.
18. Червона книга України. Тваринний світ. / Під ред. М.М. Щербака. - К.: Укр. енциклоп., 1994. - 464 с.
19. Червона книга України. Тваринний світ. / Під ред. М.М. Щербака. - К.: Укр. енциклоп., 1994. - 464 с.
20. Червона книга Української РСР /Редкол.: К.М. Ситник відп. ред. та ін.- К.: Наук. Думка, 1980.
21. Яришева Н.Ф. Методика Ознайомлення дітей з природою: Навч.посіб. – К.: Вища школа, 1993. – 220.